

Archief van de Amsterdamse Tandartsen Vereniging

Algemene kenmerken

Toegangsnummer: 30388

Periode: 1912 - 2006

Archiefvormer

Amsterdamse Tandartsen Vereniging

Inleiding

De Amsterdamsche Tandartsen Vereniging (ATV) werd opgericht in 1911. Op 16 april 1913 werd op een buitengewone ledenvergadering besloten zich aan te sluiten bij de in oprichting zijnde Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde (NMBT, later afgekort tot NMT). Vanaf begin 1914 fungeerde de ATV als onderafdeling Amsterdam van de afdeling Noord-Holland van de NMT. Later promoveerden ze tot aparte afdeling. In 1942 werd de NMBT door de Duitse bezetter ontbonden, waarna zij na de bevrijding haar werkzaamheden weer hervatte. De ATV zette haar werk na 1942 clandestien voort in de zogeheten Commissie voor Tandheelkundige Belangen (CTB).

Als afdeling van de NMT stelde de ATV zich ten doel de belangen van de tandheelkunde te bevorderen door middel van het bevorderen van een goede opleiding tot tandarts en van de wetenschappelijke kennis en kunde van haar leden. Zij deed dit bijvoorbeeld door het organiseren van lezingen en cursussen, de oprichting van een Studieclub en een tijdschriftenabonnement. Daarnaast bevorderde zij de belangen van de bij haar aangesloten tandartsen, onder andere door het opstellen van regels om elke vorm van oneerlijke concurrentie te voorkomen, het aanpakken van tandartsen die hun vak slecht of onrechtmatig uitoefenden, het coöperatief inkopen van benodigdheden en het behandelen van jegens aangesloten tandartsen ingekomen klachten van patiënten. Tenslotte trachtte zij de tandheelkundige gezondheidsvoorlichting en -opvoeding van de bevolking en de preventie op een hoger plan te brengen. Met name de verzorging van de gebitten van de schoolgaande jeugd en de tandheelkundige zorg aan minvermogenen en de kleine middenstand nam hierin een belangrijke plaats in.

Volgens de richtlijnen van de NMT bestond een afdeling uit minstens 20 leden, die allen stemgerechtigd waren. De afdeling koos haar eigen bestuur en haar afgevaardigden naar de Algemene Vergadering van de NMT. De afdeling stelde haar eigen reglement vast, waarvoor goedkeuring vereist was van het hoofdbestuur van de NMT. Zowel het NMT als het ATV kende een Algemene Vergadering, waarop op afdelingsniveau alle leden stemrecht hadden. De Maatschappij werd bestuurd door een hoofdbestuur. De band tussen hoofdbestuur en afdelingen werd gevormd door het Vertegenwoordigend College. Dit college bestond uit de voorzitters van de afdelingen onder voorzitterschap van de voorzitter van het hoofdbestuur van de NMT. Volgens het reglement van 1914 koos elke afdeling voorts een commissie belast met ziekenfonsaangelegenheden (AZC), een commissie belast met tandtechnische aangelegenheden, een commissie op het gebied van de tandheelkundige verzorging van de jeugd, een commissie op het gebied van de uitoefening van de tandheelkunde in dienstverband en tenslotte een commissie van wetenschappelijke voorlichting. In later jaren werden nog andere commissies ingesteld, zoals de sectie Sociale Tandheelkundige Verzorging, de sectie Tandartsen Medewerkers Ziekenfondsen, de Regionale Vestigingscommissie en de Regionale Beoordelingsraad.

De kring Amstelland maakte deel uit van de ATV. Een kring werd gevormd door leden in een bepaalde plaats of rayon met als doel de bevordering van het onderling contact.

Op 26 mei 1926 werd de Coöperatieve Kliniek der Amsterdamsche Tandartsen Vereniging opgericht. De kliniek fungeerde als aparte rechtspersoon. Wel had een van de leden van het bestuur van de ATV zitting in het bestuur van de kliniek, welke was gevestigd in de Tweede vander Helststraat. De kliniek stelde zich ten doel goede tandheelkundige zorg te verrichten aan patiënten die zich niet particulier konden verzekeren. De tandheelkundige zorg aan minvermogenden was in de eerste helft van de 20ste eeuw een heet hangijzer: met de verschillende te Amsterdam werkzame ziekenfondsen werd van meet af aan strijd geleverd over de (inhoud van de) contracten die individuele tandartsen met de fondsen aangingen om tandheelkundige hulp te verlenen aan ziekenfondspatiënten. In 1941/42 adviseerde een commissie, bestaande uit ziekenfondsvertegenwoordigers en tandartsen, tot samenwerking van de ziekenfondsen ook op tandheelkundig gebied. Op 24 februari 1944 stelde de toenmalige commissaris belast met het toezicht op de ziekenfondsen de eis, dat de poliklinieken in één stichting zouden worden ondergebracht. De leiding zou in handen komen van tandartsen, terwijl de fondsen in deze stichting belangrijk zouden zijn vertegenwoordigd. Teneinde aan deze onderschikking aan de tandartsen te ontkomen richtten de ziekenfondsen op 16 juni 1944 rechtstreeks een vereniging op, de Amsterdamse vereniging tot bevordering der Tandheelkundige verzorging van Ziekenfondsverzekerden (ATZ). De ontwerpstatuten werden direct in behandeling genomen en er werd een bestuur benoemd van vier ziekenfondsbestuurders. Na veel overleg besloot het ATV in 1947 om toe te treden tot de ATZ. De ATZ had ten doel de krachten op het gebied van de tandheelkundige verzorging te bundelen en de zorg te coördineren, meer eenheid bij de behandeling van ziekenfondsverzekerden te creëren en het salaris van de tandartsen te verbeteren.

Verantwoording van de bewerking

Het archief van de ATV was tot ca. 1982 geordend op jaar. Tijdens de bewerking is voor het archief tot ca. 1982 op basis van de verschillende taken van de ATV een aantal onderwerpsgewijze en een aantal taaksgewijze dossiers gevormd. Notulen en jaarverslagen zijn in aparte dossiers opgeborgen. De overige stukken zijn op chronologische volgorde in de mappen correspondentie geborgen. Het archief vanaf ca. 1982 was in een aantal ordners geordend: vergaderstukken, correspondentie, overleg met ZAO, ingekomen stukken van de NMT en klachtenbemiddeling. Deze onderverdeling is aangehouden.

Inventaris

1 Stukken van algemene aard

1.1 Vergaderstukken

- 1-8** Agenda's, notulen en bijlagen van de Algemene Ledenvergadering, vanaf 1994 van de afdelingsvergadering 1919 - 2006 4 omslagen en 4 pakken

Met losinliggende stukken

- 1 1919-1950 1 pak
Zeer incompleet
- 2 19-12-1952-17-02-1961 1 pak
- 3 01-04-1961-27-04-1976 1 pak
- 4 1977-1985 1 pak
- 5 1983-1987
- 6 1988-1993
- 7 1994-1999
- 8 2000-2006

- 9-15** Agenda's, notulen en bijlagen van de bestuursvergaderingen 1974 - 2005 6 omslagen en 2 stukken

- 9 1974-1975 2 stukken
- 10 1984-1985

- 11 1986-1988
- 12 1989-1991
- 13 1994-1995
- 14 1996-1997
- 15 1998-2005

Zeer incompleet

1.2 Correspondentie

16-17 Afschriften van uitgaande stukken 1912 - 1987 1 deel en 1 pak

16 1912-1918 1 deel

Een aantal doorslagen zijn slecht of niet meer leesbaar

17 1982-1987

18-29 Ingekomen en afschriften van uitgaande stukken 1919 - 2004 8 pakken en 4 omslagen

18 - 1919 - 1932

19 - 1933 - 1945

20 - 1946 - 1951 1 omslag

21 - 1952 - 1962 1 omslag

22 - 1963 - 1972

23 - 1973 - 1975

24 - 1976 - 1981

25 - 1988 1 omslag

26 - 1989

27 - 1990 - 1991

28 - 1992 - 1993

29 - 1994 - 2004 1 omslag

30-35 Ingekomen stukken 1982 - 1987 4 omslagen en 2 pakken

30 - 1982

31 - 1983

32 - 1984

33 - 1985 1 pak

34 - 1986 1 pak

35 - 1987

1.3 Jaarverslagen

36 Jaarverslagen 1918 - 1950 1 omslag

Incompleet. Zie voor de (ontbrekende) jaarverslagen de bijlagen bij de Algemene Vergaderingen (inv.nrs. 1-8)

1.4 Circulaires

37 Circulaires 1987 - 1993 1 omslag

2 Stukken betreffende bijzondere onderwerpen

2.1 Oprichting en organisatie

38 Huishoudelijk reglement 1914 1 omslag

39 Stukken betreffende de viering van het 50-jarig bestaan van de vereniging 1958 - 1959 1 omslag

2.2 Leden

40 Verslagen en correspondentie van de clubcommissie 1919 - 1927 1 omslag

41 Stukken betreffende de aanmelding en roeyering van leden en de bekleding van functies door leden van de A.T.V. 1920 - 1948 1 pak

42 Ledenlijsten 1920 ca. - 1974 1 omslag

43 Stukken betreffende de organisatie van uitjes en avonden voor de leden, met foto's van een boottocht over het IJ via de Oranjesluizen en het IJsselmeer naar Urk 1937 - 1949 1 omslag

44 Filmopname van een boottocht over het IJ via de Oranjesluizen en het IJsselmeer naar Urk door leden van de A.T.V. 1949 1 film
geen scans op aanvraag

2.3 Financiën

45 Jaarverslagen van de penningmeester, met bijlagen 1918 - 1965 1 pak
Zie voor de ontbrekende jaarverslagen de vergaderstukken van de Algemene Ledenvergadering (inv.nrs. 1-8)

46-50 Kasboeken 1920 - 1953 5 delen

46 - 1920 - 1922

47 - 1923 - 1930

48 - 1931 - 1938

49 - 1939 - 1942

50 - 1945 - 1953

51 Correspondentie betreffende financiële aangelegenheden 1940 - 1942 1 omslag

2.4 Contacten met de Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde

52-84 Ingekomen vergaderstukken en circulaires van de Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde en haar commissies 1918 - 1993 28 pakken en 5 omslagen

Zie voor correspondentie met de NMT de reguliere correspondentie, inventarisnummers 16-35

52 1918-1945

53 1946-1948

54 1949-1951

55 1952-1953

56 1954-1956

57 1957

58 1958-1963

59 1964-1967

60 1968-1969

61 1970-1971

62 1972

63 1973

64 1974

65 1975, nrs. 2-89

66 1975, nrs. 90 - 166

67 1975, nrs. 167 - 275

68 1975, nrs. 276 - 347

69 1975, ongenummerd

70 1976, nrs. 17-198

71 1976, nrs. 199-264

72 1976, ongenummerd 1 omslag

73 1977, nrs. 3-153

74 1978-1981 1 omslag

75 1982

76 1983

77 1984-1985 1 omslag

78 1986-1988

79 1990, januari – augustus

- 80 1990, september – december
- 81 1991
- 82 1992, januari – september
- 83 1992, oktober – december *1 omslag*
- 84 1993 *1 omslag*

2.5 Samenwerking met ziekenfondsen en klinieken

- 85 Jaarverslagen van de Coöperatieve Kliniek der Amsterdamsche Tandheelkundige Vereeniging G.A. over de jaren 1931/1932 en 1938/1939 *1931 - 1939 1 omslag*
- 86-92 Stukken betreffende de samenwerking met de Amsterdamse vereniging tot bevordering der Tandheelkundige verzorging van Ziekenfondsverzekerden (ATZ) *1946 - 1971 4 pakken en 3 omslagen*
  - 86 - 1946 - 1948 *1 omslag*
  - 87 - 1949 - 1952
  - 88 - 1953 - 1954
  - 89 - 1955 - 1956
  - 90 - 1957 - 1959
  - 91 - 1960 - 1963 *1 omslag*
  - 92 - 1964 - 1971 *1 omslag*
- 93 Accountantsrapport inzake de jaarrekening van de Coöperatieve Kliniek der Amsterdamsche Tandheelkundige Vereeniging G.A. *1980 - 1982 1 omslag*
- 94-95 Overleg en correspondentie met zorgverzekeraar Ziekenfonds Amsterdam en Omstreken (ZAO) *1994 - 2002 1 omslag en 1 pak*
  - 94 - 1994 - 1996 *1 pak*
  - 95 - 1997 - 2002

2.6 Belangenbehartiging en opleiding van de aangesloten tandartsen

- 96-97 Stukken betreffende het aangeven van en optreden tegen onbevoegde tandartsen en het tegengaan van oneerlijke concurrentie *1919 - 1977 2 omslagen*
    - 96 - 1919 - 1947
    - 97 - 1948 - 1977
  - 98-103 Stukken betreffende bemiddeling bij jegens haar leden ingediende klachten *1919 - 1990 6 omslagen*
    - 98 - 1919 - 1948
    - 99 - 1949 - 1971
    - 100 - 1972 - 1977
    - 101 - 1978 - 1982
    - 102 - 1983 - 1986
    - 103 - 1987 - 1990
  - 104-105 Stukken betreffende de verzorging van cursussen en lezingen voor de leden *1920 - 1977 2 omslagen*
    - 104 - 1920 - 1942
    - 105 - 1946 - 1977
  - 106 Correspondentie van de Honorarium Beoordelings Commissie inzake klachten jegens individuele tandartsen *1985 - 1989 1 omslag*
- ## 2.7 Bevordering van de tandheelkundige en preventieve zorg
- 107-108 Stukken betreffende de verlening van tandheelkundige zorg aan minvermogen- den en de middenstand *1916 - 1945 2 omslagen*
    - 107 - 1916 - 1924
    - 108 - 1925 - 1945
  - 109 Stukken betreffende het verlenen van tandheelkundige hulp aan de school- gaande jeugd *1916 - 1966 1 omslag*

Amsterdamse Tandartsen Vereniging

- 110 Stukken betreffende de verlening van tandheelkundige hulp aan militairen en gerepatrieerden 1946 1 omslag
- 111 Stukken betreffende het instellen van een weekeinddienstregeling 1973 - 1977 1 omslag
- 112 Stukken betreffende het houden van een enquête onder de leden en niet-leden inzake de vestigingsmogelijkheden voor tandartsen in Amsterdam 1976 - 1977 1 omslag
- 113 Stukken betreffende het vestigingsbeleid voor tandartsen 1981 - 1985 1 omslag